

O B R A Z L O Ž E N J E

UZ OPĆE UVJETE ZA ISPORUKU ELEKTRIČNE ENERGIJE

Regulatorna komisija za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: FERK) ovim obrazloženjem pojašnjava pravnu i činjeničnu osnovu za donošenje Općih uvjeta za isporuku električne energije (u daljnjem tekstu: Opći uvjeti).
Obrazloženje je napravljeno kako bi se omogućilo javnosti razumijevanje pravne osnove koju FERK mora uvažavati u postupku donošenja općih akata kojima se, na temelju zakonskog ovlaštenja, na opći način uređuju pravni odnosi u cilju razrađivanja i primjene pojedinih zakonskih odredbi. Obrazloženje također objašnjava kako je FERK kreirao Opće uvjete, koji će osigurati otvoren, transparentan i učinkovit proces reguliranja odnosa između proizvođača, distributera, opskrbljivača, korisnika mreže i krajnjeg kupca električne energije, uključivši i podnositelja zahtjeva za dobivanje elektroenergetske suglasnosti, u cilju neometanog funkcioniranja tržišta električne energije i smjernicu za zainteresirane osobe koja se žele obratiti FERK-u.

I. PRAVNA OSNOVA

1) Zakon o električnoj energiji (Službene novine Federacije BiH, broj 41/02, 24/05 i 38/05) i Statut Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 13/04)

Radi ostvarenja ciljeva određenih Zakonom o električnoj energiji (u daljnjem tekstu: Zakon), osnovan je FERK čije su nadležnosti u izvršavanju njegovih ovlaštenja i dužnosti propisane člancima 14. i 15. Zakona. Člankom 14. Zakona propisano je kako FERK utvrđuje Opće uvjete za isporuku električne energije, a člankom 15. Zakona da štiti prava kupaca, elektroprivrednih društava za distribuciju i proizvođača električne energije, te nadgleda odnose u elektroenergetskom sektoru. Člankom 51. Zakona određen je sadržaj Općih uvjeta za isporuku električne energije, a člankom 52. Zakona kako Opće uvjete za isporuku električne energije na području Federacije BiH donosi FERK po postupku koji će propisati FERK. Statutom Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine određeni su poslovi iz nadležnosti FERK-a i aktivnosti u svezi s istima, dok je člankom 5. ovog statuta propisano kako FERK utvrđuje Opće uvjete za isporuku električne energije.

2) Ugovor o uspostavi Energetske zajednice (Službeni glasnik BiH-Međunarodni ugovori, broj 9/06)

Prilikom donošenja Općih uvjeta, FERK je pošao i od odredbi Ugovora o uspostavi Energetske zajednice, u čijem je članku 3. točka a) propisano kako aktivnosti Energetske zajednice uključuju implementaciju *acquis communautaire* (pravna stečevina Europske zajednice) o energiji, okolišu, konkurenciji i obnovljivoj energiji od Potpisnica. Aneksom I

ovog ugovora propisano je kako će svaka Potpisnica u roku od dvanaest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog ugovora implementirati uz ostalo, Direktivu Europske zajednice 2003/54/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2003. godine o općim pravilima unutarnjeg tržišta električne energije i Direktivu Evropske zajednice 2003/55/EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. juna 2003. godine o općim pravilima unutrašnjeg tržišta prirodnog gasa. Odredbe navedenih direktiva su dio regulative koja ima za cilj onemogućavanje monopola u elektroprivrednoj djelatnosti, stvaranje poticaja za postojanje i rad elektroprivrednih društava na načelima nediskriminacije i ravnopravnosti, obveze pružanja opće usluge, odnosno prava na opskrbu električnom energijom i zaštite kupaca.

3) Poslovník o radu Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 59/04), Pravilnik o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 37/05) i Pravilnik o arbitraži Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH, broj 74/05)

Uz ostala pravila i propise FERK-a, gore navedena načela, prava i obveze su obuhvaćene i člankom 51. Poslovnika o radu Regulatorne komisije za električnu energiju u Federaciji Bosne i Hercegovine kojim je propisano kako će FERK zaprimiti bilo koji pisani zahtjev za rješavanje sporova, koji proizlazi izravno ili neizravno iz netransparentnog i diskriminirajućeg ponašanja aktivnih strana u sektoru električne energije, dok je Pravilnikom o javnim raspravama i rješavanju zahtjeva i žalbi FERK-a, sukladno Zakonu, propisan način rješavanja žalbi/prigovora pred FERK-om, a Pravilnikom o arbitraži FERK-a je detaljno uređen postupak arbitraže u sporovima između imatelja dozvola ili imatelja dozvola i kupaca u sukladno članku 31. Zakona.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE OPĆIH UVJETA

Osnovni razlog za donošenje Općih uvjeta je definiranje općih energetske i tehničkih uvjeta, te ekonomskih odnosa između proizvođača, distributera, opskrbljivača, korisnika sustava i krajnjeg kupca električne energije uključivši i podnositelja zahtjeva za dobivanje elektroenergetske suglasnosti, kao i formiranje okvira i jasnih smjernica za aktivnosti FERK-a, u provedbi poslova iz svoje nadležnosti u okviru elektroenergetskog sektora BiH, a koji omogućavaju postizanje ciljeva koji su Zakonom postavljeni pred sve sudionike na tržištu električne energije u Federaciji BiH, kao i ciljeva koji su postavljeni FERK-u kao regulatornom tijelu na tom tržištu.

III. PREDMET RAZMATRANJA OPĆIH UVJETA

Općim uvjetima reguliraju se uvjeti priključenja krajnjih kupaca i proizvođača električne energije na distributivnu mrežu kao i način opskrbe krajnjih kupaca električnom energijom, te prava i obveze distributera, opskrbljivača, krajnjih kupaca i proizvođača električne energije.

U okviru predmeta Općih uvjeta uređuju se:

- a) kriteriji kvalitete električne energije na mjestu preuzimanja/predaje,
- b) način i uvjeti izdavanja elektroenergetske suglasnosti,
- c) uvjeti, rokovi i način zaključenja ugovora o priključenju, ugovora o opskrbi i ugovora o korištenju mreže,
- d) jasno i precizno definiran pojam priključka,
- e) kriteriji o načinu priključenja novog kupca/proizvođača i mjesto priključenja na mrežu distribucije,
- f) uvjeti kad se kupcu može obustaviti isporuka ili ograničiti potrošnja električne energije,
- g) način obračuna i naplate električne energije,
- h) pravo na naknadu štete nastale zbog prekida u opskrbi električnom energijom, isporuke nekvalitetne ili ograničene isporuke električne energije,
- i) odredbe koje definiraju odnose s kupcima kojima se ne smije obustaviti isporuka električne energije, uključujući i slučajeve neplaćanja potrošene električne energije, te način reguliranja međusobnih obveza u ovakvim slučajevima,
- j) drugi odnosi između elektroprivrednih društava i kupaca električne energije.

IV. SVRHA OBRAZLOŽENJA

Svrha obrazloženja je informiranje javnosti o činjeničnim i pravnim osnovama Općih uvjeta i predstavlja dodatak Općih uvjeta s rješenjima pojedinih pitanja iz ove oblasti.

FERK je istodobno svjestan kako je materija pojedinih dijelova Općih uvjeta vrlo stručna, složena i zahtjevana. Ona potiče zanimanje i obvezu da se primjena ovog dokumenta neprekidno prati, kritički preispituje i vrjednuje. Kako se aktivnosti FERK-a budu razvijale, vjerojatno će se osjetiti potreba za izmjenama i dopunama ovih Općih uvjeta i FERK se neće uzdržavati od istih, ako se ukaže potreba.

V. PLANSKE AKTIVNOSTI FERK-a

Nacrt Općih uvjeta FERK je usvojio na VI. redovitoj sjednici održanoj 19.5.2006. godine. Održana sjednica bila je otvorena za javnost, a obavijest o održavanju sjednice objavljena je 12.5.2006. godine, na oglasnoj ploči FERK-a i na web stranici FERK-a. Uz Nacrt općih uvjeta, FERK je na istoj sjednici usvojio i tekst Obrazloženja uz ovaj nacrt i utvrdio tekst Obavijesti za javnost, za prikupljanje komentara i održavanje općih i tehničkih rasprava. Obavijest za javnost za prikupljanje komentara i održavanje općih i tehničkih rasprava tijekom kojih je FERK primao komentare javnosti, objavljeno je u Dnevnom listu, Dnevnom avazu, listovima koji su dostupni na teritoriju cijele FBiH i na Radioteleviziji Federacije Bosne i Hercegovine, kao i na web stranici FERK-a, a Nacrt općih uvjeta s obrazloženjem je bio dostupan javnosti na web stranici FERK-a, ali se mogao i preuzeti u sjedištu FERK-a.

Nacrt općih uvjeta s obrazloženjem FERK je 25.5.2006. godine dostavio poduzećima koja se bave elektroprivrednim djelatnostima, državnim ombudsmenima, Konkurencijskom vijeću BiH, Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH: Odboru za energetiku, rudarstvo i industriju, Odboru za gospodarsku i finansijsku politiku, Odboru za prostorno uređenje, stambeno-komunalnu politiku i ekologiju, Domu naroda Federacije BiH: Odboru za prostorno uređenje, ekologiju i stambeno-komunalne poslove, Odboru za gospodarstvo, Odboru za gospodarsku i razvojnu politiku, financije i proračun, Vladi Federacije BiH, Federalnom ministarstvu energetike, rudarstva i industrije, Ministarstvu prostornog uređenja FBiH, Federalnoj upravi za geodetske i imovinsko-pravne poslove, Udruženjima za zaštitu potrošača, Ekonomsko-socijalnom vijeću, Udruženju poslodavaca, Savezu sindikata FBiH, Vladama županija u FBiH, resornim ministarstvima županija zaduženim za energetiku i prostorno uređenje i velikim kupcima, ali je nastavio s dostavljanjem i ostalim pravnim i fizičkim osobama koje su iskazale zanimanje za davanje komentara na Nacrt općih uvjeta.

Opće rasprave o Nacrtu općih uvjeta održavane su u razdoblju od 5. lipnja do 21. lipnja 2006. godine i to u Goraždu, Sarajevu, Zenici, Tuzli, Orašju, Bihaću, Livnu i Mostaru, a tehničku raspravu o Nacrtu općih uvjeta za isporuku električne energije, FERK je održao 27. lipnja 2006. godine. FERK je zaprimio veliki broj komentara, u kojima je uz ostalo utvrđena neusuglašenost pojedinih zakona, kao i nedostatak regulative u određenim oblastima, te su isti pažljivo analizirani. S obzirom na zaprimljene komentare, FERK je Nacrt općih uvjeta prilagođavao i dopunjavao, a sve u cilju poboljšanja rješenja ponuđenih u nacrtu. Iako Nacrt općih uvjeta nije pretrpio konceptualne promjene, FERK je održao novu tehničku raspravu 21. i 22. veljače 2008. godine u Mostaru, na temu Općih uvjeta za isporuku električne energije. Na tehničkoj raspravi su sudjelovali priznati stručnjaci iz ove oblasti, predstavnici javnih elektroprivrednih poduzeća, federalnih ministarstava, ali i veći kupaca električne energije, kao i Ombudsmen za zaštitu potrošača u BiH. Sudionicima je dostavljen radni materijal izmijenjenog Nacrta općih uvjeta kao i pitanja proizišla iz ovog materijala.

Usmene komentare dane na općim i tehničkim raspravama, kao i pisane komentare dane na Nacrt općih uvjeta, FERK je pažljivo razmatrao i analizirao vodeći računa da je osiguranje transparentnih i jednakopravnih odnosa među proizvođačima, distributerima, opskrbljivačima, korisnicima mreže i krajnim kupcima električne energije, uključivši i podnositelja zahtjeva za dobivanje elektroenergetske suglasnosti vrlo složena materija, a sve imajući u vidu položaj i organizaciju elektroenergetskog sektora u Federaciji BiH, kao i planirane aktivnosti na restrukturiranju elektroenergetskog sektora utvrđene Akcionim planom Federacije BiH za prestrukturiranje i privatizaciju elektroenergetskog sektora u Bosni i Hercegovini (Službene novine Federacije BiH, br. 31/05) i nastojanju FERK-a u ostvarivanju Zakonom postavljenih ciljeva na način usklađen s međunarodnim općeprihvaćenim standardima.

S obzirom da komentari nisu bili takve naravi da zahtijevaju suštinsku reviziju radi kojih bi se obnovio postupak javnih rasprava, Prijedlog općih uvjeta za isporuku električne energije stavljen je na dnevni red IX. redovite sjednice FERK-a.